

Центральноукраїнський національний технічний університет
Кафедра економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики

ЮРИСПРУДЕНЦІЯ ТА ЮРИДИЧНІ ЗАКЛАДИ ЄВРОСОЮЗУ

Методичні вказівки

до вивчення дисципліни

для студентів всіх форм навчання
за спеціальностями 075 “Маркетинг”
та 051 “Економіка” (спеціалізація “Економічна кібернетика”).

Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу: метод. вказівки до вивчення дисципліни для студентів всіх форм навчання за спеціальностями 075 “Маркетинг” та 051 “Економіка” (спеціалізація “Економічна кібернетика”) / [уклад. : Ю. П. Бондарчук, С. В. Бойко] ; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. екон. теорії, маркетингу та економічної кібернетики. - Кропивницький : ЦНТУ, 2018. - 27 с.

Укладачі: Бондарчук Ю. П. – к.і.н., доцент кафедри ЕТМЕК,

Бойко С.В. – викл. кафедри ЕТМЕК

Рецензент: Жовновач Р.І. – д.е.н., професор кафедри ЕТМЕК

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики протоколом № 1 від “27” серпня 2018 року

Методичні вказівки призначені для самостійної підготовки до практичних занять з предмету «Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу» студентами денної та заочної форми навчання спеціальностей 075 “Маркетинг” та 051 “Економіка” (спеціалізація “Економічна кібернетика”)

© Бондарчук Ю.П., 2018 рік

© Бойко С.В., 2018 рік

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: розуміння студентами сутності юриспруденції, міжнародного права, та європейського права зокрема. Вивчення історичного розвитку Європейського Союзу, основних інституцій ЄС та їх повноважень, принципи та особливості дій європейського права, співвідношення європейського та національного права, знайомство із засобами правового захисту в законодавстві ЄС, означення питань вільного пересування товарів, свободи пересування осіб, знайомство з питаннями антимонопольного права в межах ЄС, та проблемою трансформації європейського права в законодавство України.

Завдання: вивчення основних понять та характеристик юриспруденції, міжнародного та європейського права; засвоєння основних інституцій ЄС та їх повноважень, вивчення принципів та характеристик дій європейського права, знайомство з

Предметом навчальної дисципліни є: правові аспекти діяльності Європейського Союзу, інститути та повноваження ЄС.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: історію розвитку Європейського Союзу, систему основних інституцій ЄС та їх повноважень, принципи та особливості дій європейського права, співвідношення європейського та національного права, основні засоби правового захисту в законодавстві ЄС, принципи вільного пересування товарів, свободи пересування осіб, принципи антимонопольного права в межах ЄС, напрямки трансформації європейського права в законодавство України.

вміти: аналізувати історичні події в утворенні інтеграційного об'єднання в Європі, орієнтуватися в повноваженнях інституцій ЄС та системі європейського права.

Структурно логічна схема підготовки фахівця (передумови для вивчення дисципліни).

Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна вивчається після викладання наступних дисциплін: "Вступ до спеціальності", " Правознавство та професійна діяльність", "Історія та культура України", " Ринок Євросоюзу".

2. Програма навчальної дисципліни

Тема1. Поняття юриспруденції. Її зміст. Визначення та місце міжнародного права.

Лекція 1. Поняття юриспруденції. Її зміст. Визначення та місце міжнародного права.

Поняття юриспруденції. Зміст юриспруденції, як науки. Предмет юриспруденції. Визначення міжнародного права, особливості функціонування.

Тема2. Засади виникнення та функціонування в Європі інтеграційного об'єднання.

Лекція 2. Засади виникнення та функціонування в Європі інтеграційного об'єднання.

Мета створення ЄС. Рада Європи 1947 року. Перша Європейська співдружність – Товариство вугілля та сталі. Європейське Співтовариство атомної енергії. Європейське Економічне співтовариство. Договір про об'єднання 1965 року. Єдиний Європейський акт 1986 року. Маастрихський договір 1992 року. Країни-члени ЄС сьогодні. Шляхи подальшого розширення ЄС.

Тема 3. Основні інституції Європейського Союзу та їх повноваження.

Лекція 3. Основні положення існування інституційної системи ЄС.

Інституційна система Європейського Союзу. Формування правління ЄС. Ідея федералізму. Принципи субсидіарності та міжурядової співдружності. Питання демократії та «структурної рівноваги». Фактори, що впливають на процес управління ЄС.

Лекція 4. Європейський парламент: формування та основні функції.

Європейський Парламент. Формування Європейського Парламенту та його основні функції. Взаємодія ЄП та інших інституцій ЄС.

Лекція 5. Європейська Рада, як елемент інституційної системи ЄС.

Європейська Рада (голів держав і урядів). Формування Ради. Місце Ради серед інших інституцій.

Лекція 6. Європейська Комісія.

Європейська Комісія. Формування Комісії. Роль Комісії в законодавчому процесі. Адміністративні та виконавчі функції Комісії. Контролюючі та квазісудові функції Комісії. Бюджетні функції.

Лекція 7. Рада міністрів ЄС.

Рада ЄС (міністри певного відомства). Формування Ради міністрів ЄС. Основні функції Ради ЄС.

Лекція 8. Судові органи Європейського Союзу.

Європейський Суд та Суд I Інстанції. Формування та структура Суду ЄС. Судді та генеральні адвокати. Роль Суду ЄС. Юрисдикція Суду ЄС. Суд першої інстанції.

Лекція 9. Оглядово-установча лекція з виконання індивідуального науково-дослідного завдання.

Тема 4. Право Європейського співтовариства.

Лекція 10. Принципи та особливості європейського права.

Правова самостійність ЄС. Потрійна структура ЄС. Три стовпи ЄС. Визначення європейського права. Принципи та характерні особливості дій європейського права. Незалежність європейського права. Примат над національним правом. Безпосередність застосування. Принцип рівності (заборона дискримінації). Принцип солідарності. Принцип Субсидіарності.

Лекція 11. Джерела європейського права.

Система джерел європейського права. Акти первинного права. Вторинне (похідне) право ЄС. Загальні принципи права. Діяльність Європейського Суду. Механізм взаємодії джерел європейського права.

Тема 5. Право співтовариства і національне право.

Лекція 12. Співвідношення та співіснування права співтовариства та національного права в країнах ЄС.

Створення доктрини прямої дії. Умови та принцип прямої дії. Точність, прозорість та безумовність. Відсутність необхідності наступної імплементації з боку Співтовариства чи національних органів.

Пряма дія та статті Договору. Пряма дія та регламенти. Пряма дія та рішення. Пряма дія міжнародних угод. Пряма дія та директиви.

Тема 6. Засоби правового захисту в законодавстві співтовариства

Лекція 13. Засоби правового захисту в законодавстві співтовариства

Судовий захист прав, передбачений законодавством ЄС (на національному рівні). Преюдиційне визначення. Позови проти держав-членів.

Тема 7. Вільне пересування товарів

Лекція 14. Вільне пересування товарів (усунення фінансових бар'єрів)

Усунення фінансових (матеріальних) бар'єрів на шляху торгівлі. Утворення митного союзу впровадження єдиного митного тарифу. Заборона встановлення додаткових митних податків та зборів, що мають еквівалентну дію. Заборона внутрішнього дискримінаційного оподаткування.

Лекція 15. Вільне пересування товарів (усунення нефінансових бар'єрів)

Усунення нефінансових бар'єрів на шляху торгівлі. Труднощі. Кількісні обмеження. Заходи еквівалентної дії. Прецедентне право Суду ЄС.

Тема 8. Свобода пересування осіб та надання послуг

Лекція 16. Свобода пересування осіб та надання послуг

Значення інституту громадянства ЄС. Роль "економічного статусу". Вільне пересування працівників. Обмеження прав працівників. Гарантії здійснення права на вільне пересування. Свобода засновницької діяльності. Обмеження свободи засновницької діяльності.

Тема 9. Антимонопольне право

Лекція 17. Антимонопольне право.

Цілі антимонопольного права ЄС. Неприпустимість обмежуючих заходів. Зловживання домінуючим положенням. Контроль над злиттям.

Тема 10. Трансформації Європейського права в законодавство України

Лекція 18. Трансформації Європейського права в законодавство України

Проблеми уніфікації існуючих державних правових систем. Правова система України.

Створення правових основ для інтеграції української держави до європейського простору.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Поняття юриспруденції. Її зміст. Визначення та місце міжнародного права.	7	2	1			4	11	1	1			10
Тема 2. Засади виникнення та функціонування в Європі інтеграційного об'єднання	11	4	1			6	11	1				10
Тема 3. Основні інституції Європейського Союзу та їх повноваження	18	4	4			10	1	1	1			10
Тема 4. Право Європейського співтовариства.	7	2	1			4	10					10
Тема 5. Право співтовариства і національне право.	7	2	1			4	10					10
Тема 6. Засоби правового захисту в законодавстві співтовариства	7	2	1			4	10					10
Тема 7. Вільне пересування товарів	9	4	1			4	10					10
Тема 8. Свобода пересування осіб на надання послуг	9	4	1			4	10					10
Тема 9. Антимонопольне право	7	2	1			4	10					10
Тема 10. Транс-формації Євро-пейського права	8	2	2			4	13	1				12

законодавство України												
Усього годин	90	28	14	-	-	48	108	4	2			102

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Поняття юриспруденції. Її зміст. Визначення та місце міжнародного права.	1	1
2	Засади виникнення та функціонування в Європі інтеграційного об'єднання	1	-
3	Основні інституції Європейського Союзу та їх повноваження.	4	1
4	Право Європейського співтовариства.	1	-
5	Право співтовариства і національне право.	1	-
6	Засоби правового захисту в законодавстві співтовариства	1	-
7	Вільне пересування товарів	1	-
8	Свобода пересування осіб на надання послуг	1	-
9	Антимонопольне право	1	-
10	Трансформації Європейського права в законодавство України	2	-
	Разом	14	2

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Поняття юриспруденції. Її зміст. Визначення та місце міжнародного права.	4	10
2	Засади виникнення та функціонування в Європі інтеграційного об'єднання	6	10
3	Основні інституції Європейського Союзу та їх повноваження.	10	10
4	Право Європейського співтовариства.	4	10
5	Право співтовариства і національне право.	4	10
6	Засоби правового захисту в законодавстві співтовариства	4	10
7	Вільне пересування товарів	4	10
8	Свобода пересування осіб на надання послуг	4	10
9	Антимонопольне право	4	10
10	Трансформації Європейського права в законодавство України	4	12
	Разом	48	102

Перелік питань, що виносяться на самостійне опрацювання по темам:

6.1. Питання до теми 1 для самостійного опрацювання

1. Юриспруденція та правознавство.

6.2. Питання до теми 2 для самостійного опрацювання

1. Амстердамський договір 1997 року.
2. Позиція Об'єднаного Королівства Великобританії щодо членства в ЄС.

6.3. Питання до теми 3 для самостійного опрацювання

1. Суд Аудиторів.
1. Формування Палати аудиторів в ЄС.
3. Функції Палати аудиторів.
4. Роль та місце Палати аудиторів в ЄС.
5. Допоміжні органи.
6. Економічний та соціальний комітет.
7. Комітет регіонів.
8. Європейська система центральних банків та Європейський центральний банк.
9. Європейський інвестиційний банк.

6.4. Питання до теми 4 для самостійного опрацювання

1. Регламент. Директива. Рішення.
2. Характеристики актів вторинного права.
3. Рекомендації та думки.
4. Міжнародні договори з третіми державами та міжнародними організаціями.

6.5. Питання до теми 5 для самостійного опрацювання

1. Підвищення ефективності права Співтовариства.
2. Виникнення доктрини верховенства.
3. Розвиток доктрини в межах ЄС.

6.6. Питання до теми 6 для самостійного опрацювання

1. Позиви проти органів співтовариства: перегляд законодавства.

6.7. Питання до теми 7 для самостійного опрацювання

1. Приховані перепони на шляху торгівлі.
2. Нефінансові бар'єри на шляху товарів та гармонізація правил торгівлі.

6.8. Питання до теми 8 для самостійного опрацювання

1. Свобода надання послуг.
2. Обмеження свободи надання послуг.
3. Перспективи, пов'язані з розробкою проекту директиви з питань вільного пересування.

6.9. Питання до теми 9 для самостійного опрацювання

1. Державні підприємства та антимонопольне право Співдружності.

6.10. Питання до теми 10 для самостійного опрацювання

1. Проблеми імплементації європейських конвенцій з питань забезпечення прав та основних свобод людини.
2. Засоби реального впровадження норм міжнародного права у національне законодавство.

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання студента складається з наступних частин:

- аналіз ключових понять термінологічного словника з курсу;
- виконання індивідуальних завдань;
- реферування наукових статей з проблематики курсу;
- підготовка наукових робіт на одну із наведених нижче тем:

1. Презентація країни-члену Європейського Союзу (одна країна за вибором студента)
2. Структура та функції інституту ЄС (один інститут за вибором студента).

3. Забезпечення прав і свобод в країнах ЄС.

7. Тематика та плани та питання до практичних занять

Практичне заняття № 1

Мета: перевірити засвоєння теоретичного матеріалу з питань, що становлять зміст 1-ї та 2-ї лекційних тем: поняття юриспруденції; зміст юриспруденції, як науки; предмет юриспруденції; юриспруденція та правознавство; визначення міжнародного права, особливості функціонування та ін.

План

1. Поняття юриспруденції.
2. Зміст та предмет юриспруденції як науки.
3. Визначення та особливості функціонування міжнародного права.
4. Мета створення ЄС.
5. Перша Європейська співдружність – Товариство вугілля та сталі.
6. Європейське Співтовариство атомної енергії.
7. Європейське Економічне співтовариство
8. Єдиний Європейський акт 1986 року.
9. Маастрихський договір 1992 року.
10. Амстердамський договір 1997 року.
11. Шляхи подальшого розширення ЄС.

Питання для самостійного опрацювання

1. Юриспруденція та правознавство.
2. Амстердамський договір 1997 року.
3. Позиція Об'єднаного Королівства Великобританії щодо членства в ЄС.

Тестові завдання до ПЗ1

1. В якому році було створено Європейське співтовариство вугілля та сталі?

- а) 1992р.;
- б) 1993р.;
- в) 1956р.;
- г) 1951р.;
- д) всі відповіді невірні;

2. В якому році набув чинності Празький договір?

- а) 1953р.;
- б) 1952р.;
- в) 1951р.;
- г) 1950р.;
- д) всі відповіді невірні;

3. Які країни брали участь у підписанні Празького договору?

- а) Німеччина, Італія, Нідерланди, Франція, Естонія, Бельгія;
- б) Німеччина, Італія, Естонія, Люксембург, Бельгія, Греція;
- в) Німеччина, Нідерланди, Бельгія, Греція, Естонія, Франція;
- г) Нідерланди, Люксембург, Італія, Німеччина, Франція, Бельгія;
- д) всі відповіді невірні;

4. У якому році було підписано договір, який заснував Європейське економічне співтовариство і Європейське співтовариство з атомної енергії?

- а) 1953р.;
- б) 1951р.;
- в) 1956р.;
- г) 1957р.;
- д) всі відповіді невірні;

5. Яку назву мав цей договір про заснування Європейського економічного співтовариства і Європейського співтовариства з атомної енергії?

- а) Празький;
- б) Маастрихтський;
- в) Римський;
- г) Гаазький;
- д) всі відповіді невірні;

6. В якому році був підписаний Маастрихтський договір?

- а) 1951р.;
- б) 1952р.;
- в) 1993р.;
- г) 1992р.;
- д) всі відповіді невірні;

7. Яким договором був усунутий митний контроль в країнах – членах ЄС?

- а) Маастрихтським;
- б) Празьким;
- в) Шенгенським;
- г) Гаазьким;
- д) всі відповіді невірні;

8. Які стовпи ЄС було визначено в Маастрихтському договорі?

- а) міжурядова співпраця в міжнародній політиці та в області безпеки; європейське співтовариство;
- б) міжурядова співпраця в питаннях правосуддя та внутрішніх справах; європейське співтовариство; міжурядова співпраця в міжнародній політиці та в області безпеки;
- в) європейське співтовариство; підсилення інтеграції Європи;
- г) підсилення інтеграції Європи; рамки для єдиної валюти і глибшої політичної інтеграції;
- д) всі відповіді невірні;

9. Який договір характеризується як об'єднуючий, його завдання полягає в прискоренні інтеграційного процесу і підвищенні ефективності діяльності ЄС?

- а) Шенгенський;
- б) Римський;
- в) Амстердамський;
- г) Берлінський;
- д) всі відповіді невірні;

10. Основними інституціями ЄС є:

- а) вищий орган управління; європейська рада; європейський парламент; рада ЄС; європейський суд; суд аудиторів; допоміжні органи;
- б) суд аудиторів; європейський суд; рада ЄС; європейська комісія; європейський парламент; європейська рада; допоміжні органи;
- в) європейський парламент; європейська рада; європейська комісія; рада ЄС; європейський суд; суд аудиторів; асамблея;
- г) європейський парламент; європейська комісія; рада ЄС; європейська рада; асамблея; європейський суд; суд аудиторів; вищий орган управління;
- д) всі відповіді невірні;

Література для підготовки:

Базові навчальні посібники

1. Муравйов В. І. Вступ до права Європейського Союзу / В. І. Муравйов. - К., 2009.
2. Право Європейського Союзу: підручн. / за ред. О.К. Вишнякова. - Одеса: Фенікс, 2013,- 883 с
3. Право Європейського Союзу: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.А. Петрова. — 3-тє видання, змінєне і доповненє. — К.: Істина, 2010. — 376 с.

Методичні вказівки

4. Гамалій В.Ф., Бойко С.В. Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу: методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 7.030507 “Маркетинг” / В.Ф.Гамалій, С.В.Бойко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. –22 с.
 5. Гамалій В.Ф., Бойко С.В. Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу: методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 6.030507 “Маркетинг” / В.Ф.Гамалій, С.В.Бойко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. –14 с.
- Інформаційні ресурси
6. <http://europa.eu.int> –сайт Європейської Комісії
 7. <http://www.europarl.eu.int> – сайт Європарламенту
 8. <http://www.esc.eu.int/index800.htm> EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE
 9. <http://www.euro-ombudsman.eu.int/> THE EUROPEAN OMBUDSMAN
 10. <http://ue.eu.int/en/summ.htm> CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EU
 11. <http://www.stabilitypact.org> STABILITY PACT FOR EASTERN EUROPE
 12. http://libfree.com/183924033-pravovstup_do_prava_yevropeyskogo_soyuzu__kernz_v.html

Практичне заняття № 2

Мета: ознайомлення студентів з економічними, соціальними та політичними здобутками держав-членів ЄС.

План

Презентація студентами країн-членів ЄС, враховуючи економічні, політичні та соціальні показники розвитку держави на момент вступу до ЄС та сьогодні.

Тестові завдання до ПЗ 2

11. Назвіть тривалість каденції депутата ЄП?

- а) 4р.;
- б) 3р.;
- в) 6р.;
- г) 5р.;
- д) всі відповіді невірні;

12. У якому місті знаходиться Європейський парламент?

- а) Брюссель;
- б) Париж;
- в) Лондон;
- г) Стразбург;
- д) всі відповіді невірні;

13. Наявність дієвої ринкової економіки з достатнім рівнем макроекономічної стабільності, що дає змогу суб'єктам ринку приймати рішення в атмосфері стабільності і передбачуваності, є одним із:

- а) Копенгагенських критеріїв;
- б) політичних критеріїв;
- в) критеріїв здатності витримувати конкурентний тиск і дію ринкових сил у рамках ЄС.

14. До ЄС входять 27 держав-членів, яка держава не є членом ЄС:

- а) Мальта;
- б) Сербія;
- в) Фінляндія.

15. Формальне створення ЄС відбулося в:

- а) 1 листопада 1993;
- б) 1 вересня 1991;
- в) 1 січня 1959;
- г) 1 лютого 1953;

16. Головування в ЄС держави-члена змінюється:

- а) кожні півроку;

- б) раз на два роки;
- в) раз на чотири роки;
- г) кожен рік;

17. Цілі ЄС:

- а) Сприяння проведенню збалансованої і довгострокової соціальної та економічної політики за допомогою створення простору без внутрішніх кордонів, шляхом економічного та соціального вирівнювання, створення економічного й валютного союзу, що має на меті введення спільної валюти;
- б) Утвердження Європейської спільноти на міжнародній арені шляхом здійснення спільної зовнішньої політики та політики в галузі суспільної безпеки, яка могла б привести до створення системи спільної оборони;
- в) Розвиток тісного співробітництва в галузі судової практики та внутрішніх справ;
- г) Всі відповіді вірні;

18. Як називаються критерії до вступу у ЄС:

- а) Маастрихські;
- б) Римські;
- в) Копенгагенські;
- г) Шуманські;

19. Сьогодні до складу Європейського Союзу (ЄС) входить:

- а) 27 держав;
- б) 28 держав;
- в) 30 держав;
- г) 20 держав;

20. «Ця теорія виводить державу з людської психіки, якій властива потреба наслідувати й підкорятися лідеріві, що видається особистістю, здатною керувати суспільством.» - як називається така теорія виникнення держави?

- а) Патріархальна;
- б) Договірна;
- в) Психологічна;
- г) теорія насильства;

21. З якої основної форми виникнення держави витікають інші?

- а) Германська;
- б) Фінська;
- в) Римська;
- г) Греко-римська;

22. Європейський Союз це:

- а) унікальне міжнародне утворення, яке поєднує ознаки міжнародної організації та держави;
- б) об'єднання кількох країн в одну, яка має одну мову та одну грошову одиницю – євро;
- в) незалежна країна, яка має велику територію та свій суверенітет;
- г) громадське об'єднання, котре має спільні цілі та інтереси;

23. План Шумана був оприлюднений:

- а) 8 травня 1953 року;
- б) 17 червня 1949 року;
- в) 5 лютого 1956 року;
- г) 9 травня 1950 року;

24. ЄС заснований на принципах:

- а) Принцип пропорційності;
- б) Принцип верховенства закону і демократії;
- в) Принцип поєднання субсидіарності і пропорційності;
- г) Всі відповіді вірні;

25. Засновниками Європейської спільноти з вугілля та сталі стали:

- а) Італія;

- б) Люксембург;
- в) Іспанія;
- г) Німеччина;
- д) Бельгія;
- е) Велика Британія;
- ж) Нідерланди;
- з) Франція;

26. Для чого був створений Римський договір:

- а) розширення кордонів Євросоюзу;
- б) створення митного союзу і подолання внутрішніх торгових бар'єрів;
- в) зміцнення політичних зв'язків;
- г) всі відповіді вірні;

27. У 1967 році:

- а) Був підписаний Римський Договір та утверджено Європейське економічне співтовариство і Європейське співтовариство з атомної енергії
- б) Відбулася Міжурядова конференція, яка почалася в Турині й завершилася підписанням Амстердамського договору
- в) Відбулося злиття виконавчих органів трьох Співтовариств, внаслідок чого була створена базова структура, що визнається сьогодні, з такими основними інститутами, як Європейська Комісія, Рада, Парламент і Суд

28. Однією із цілей ЄС є:

- а) розвиток тісного співробітництва в галузі судової практики та внутрішніх справ;
- б) посилення митного контролю між державами-членами Співтовариства;
- в) послаблення захисту прав та інтересів громадян держав-учасниць шляхом введення громадянства Союзу.

29. В якому році утворилась Європейська Комісія, як орган виконавчо-керівного характеру разом із Договорами про створення ЄЕС і ЄСАЕ:

- а) 1959 р.;
- б) 1957 р.;
- в) 1958 р.

30. Законодавча, контролююча, формувальна і бюджетна функції, є найосновнішими функціями:

- а) Європейського Парламенту;
- б) Європейської Комісії;
- в) Ради ЄС.

31. Місцезнаходженням Європейського Парламенту, є місто:

- а) Страсбург;
- б) Стокгольм;
- в) Люксембург.

32. Чи входить суд аудиторів до основних інституцій ЄС:

- а) Так;
- б) Ні;
- в) Лише за потреби;
- г) Він є частиною європейського суду;

33. Функції Європейського Парламенту:

- а) Законодавча;
- б) Контролююча;
- в) Формувальна;
- г) Бюджетна;
- д) Всі відповіді вірні;

34. Омбудсмен призначається:

- а) Після кожних виборів до Європейського парламенту;

- б) Незалежно від Європейського Парламенту;
- в) Безстроково;
- г) Всі відповіді невірні;

35. Які принципи визначає Європейська Рада:

- а) основні напрямки спільної зовнішньої політики та визначення спільних стратегій;
- б) загальні напрямки спільної зовнішньої політики та політики безпеки, включаючи питання захисту;
- в) зміцнення систематичного співробітництва між державами-членами в політичній сфері;
- г) всі відповіді вірні;

36. Комісія Європейського Союзу знаходиться:

- а) у Брюсселі, Люксембурзі;
- б) у Брюсселі, Страсбурзі;
- в) у Брюсселі, Лондоні;
- г) у Люксембурзі, Страсбурзі;

37. Задача Європейського суду:

- а) застосування країнами-учасницями умов установчих договорів і вторинного законодавства;
- б) гарантування виконання установчих договорів суб'єктами Співтовариств;
- в) гарантування координації спільної економічної політики;
- г) немає правильної відповіді;

38. Члени Європарламенту обираються:

- а) На 1 рік;
- б) На 5 років без права переобирання;
- в) На 4 роки без права на переобирання;
- г) Безстроково;

39. Місце розташування штаб-квартири Європейського парламенту:

- а) Рим;
- б) Лондон;
- в) Страсбург;
- г) Люксембург;

40. За нагляд за виконанням договорів ЄС і за законодавчу та політичну ініціативу в співтоваристві, а також за нагляд за дотриманням цих законів відповідає:

- а) Європейська Комісія
- б) Економічний і соціальний комітет
- в) Рада Європейського Союзу

41. Функціями Ради ЄС є:

- а) Законодавча та контролююча
- б) Формувальна, контролююча, законодавча
- в) Немає правильної відповіді

Література для підготовки:

Базові навчальні посібники

1. Муравйов В. І. Вступ до права Європейського Союзу / В. І. Муравйов. - К., 2009.
2. Право Європейського Союзу: підручн. / за ред. О.К. Вишнякова. - Одеса: Фенікс, 2013,- 883 с
3. Право Європейського Союзу: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.А. Петрова. — 3-тє видання, змінєне і доповненє. — К.: Істина, 2010. — 376 с.

Методичні вказівки

4. Гамалій В.Ф., Бойко С.В. Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу: методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 7.030507 “Маркетинг” / В.Ф.Гамалій, С.В.Бойко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. –22 с.
5. Гамалій В.Ф., Бойко С.В. Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу: методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 6.030507 “Маркетинг” / В.Ф.Гамалій, С.В.Бойко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. –14 с.

Інформаційні ресурси

6. <http://europa.eu.int> –сайт Європейської Комісії
7. <http://www.europarl.eu.int> – сайт Європарламенту
8. <http://www.esc.eu.int/index800.htm> EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE
9. <http://www.euro-ombudsman.eu.int/> THE EUROPEAN OMBUDSMAN
10. <http://ue.eu.int/en/summ.htm> CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EU
11. <http://www.stabilitypact.org> STABILITY PACT FOR EASTERN EUROPE
12. http://libfree.com/183924033-pravovstup_do_prava_yevropeyskogo_soyuzu__kernz_v.html

Практичне заняття № 3

Мета: засвоєння теоретичних питань характеру права ЄС, розуміння принципів та особливостей дій права ЄС; розгляд джерел європейського права.

План

1. Характер права Європейського Союзу
2. Визначення європейського права
3. Принципи та характерні особливості дій європейського права
5. Система джерел європейського права

Питання для самостійного опрацювання

1. Регламент. Директива. Рішення.
2. Характеристики актів вторинного права.
3. Рекомендації та думки.
4. Міжнародні договори з третіми державами та міжнародними організаціями.
5. Підвищення ефективності права Співтовариства.
6. Виникнення доктрини верховенства.
7. Розвиток доктрини в межах ЄС.

Тестові завдання до ПЗ 3

42. *Європейське право, це:*

- а) право, пов'язане з політикою протекціонізму;
- б) право, пов'язане з діяльністю ЄС та Європейських Спільнот;
- в) право, що ґрунтується на принципі субсидіарності.

43. *Принцип, що окреслює поділ повноважень між країнами-членами та Спільнотою:*

- а) субсидіарності;
- б) солідарності;
- в) вторинного права.

44. *Регламент є основою:*

- а) первинного права;
- б) принципу рівності;
- в) вторинного права.

45. *Хто є суб'єктами права в Співтоваристві:*

- а) громадяни;
- б) держави та її громадяни;
- в) юридичні особи;
- г) всі відповіді вірні;

46. *Регламент – це:*

- а) найважливіший акт, вторинного права який має загальний характер і є основним в усіх своїх частинах, яке підлягає прямому застосуванню у всіх державах-членах;
- б) акт вторинного права, що регулює право ЄС;
- в) документ, що частково містить у собі конституції інших держав;
- г) всі відповіді вірні;

47. *Директиви застосовуються:*

- а) перепису населення ЄС;
- б) уніфікації законодавства країн-членів;

в) для регулювання регламенту;

г) немає правильної відповіді;

48. Ціллю вторинного Європейського права є:

а) Реалізація постанов, які випливають з актів первинного права

б) Узагальнення первинного права та внесення коректив у його постанови

в) Усі відповіді правильні

49. Основою вторинного права є:

а) Директива

б) Регламент

в) Рішення, регламент та директива

50. Право Європейських співтовариств покликано:

а) Забезпечувати розвиток інтеграційних процесів між окремими державами, що входять у ЄС

б) Регулювати внутрішню організаційну діяльність традиційної міжнародної організації

в) Усі відповіді правильні

51. Вирішальне значення має:

а) Сутність правового інструмента

б) Форма правового інструмента

в) Приоритетність правового інструмента

Література для підготовки:

Базові навчальні посібники

1. Муравйов В. І. Вступ до права Європейського Союзу / В. І. Муравйов. - К., 2009.

2. Право Європейського Союзу: підручн. / за ред. О.К. Вишнякова. - Одеса: Фенікс, 2013,- 883 с

3. Право Європейського Союзу: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.А. Петрова. — 3-тє видання, змінєне і доповненє. — К.: Істина, 2010. — 376 с.

Методичні вказівки

4. Гамалій В.Ф., Бойко С.В. Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу: методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 7.030507 “Маркетинг” / В.Ф.Гамалій, С.В.Бойко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. –22 с.

5. Гамалій В.Ф., Бойко С.В. Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу: методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 6.030507 “Маркетинг” / В.Ф.Гамалій, С.В.Бойко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. –14 с.

Інформаційні ресурси

6. <http://europa.eu.int> –сайт Європейської Комісії

7. <http://www.europarl.eu.int> – сайт Європарламенту

8. <http://www.esc.eu.int/index800.htm> EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE

9. <http://www.euro-ombudsman.eu.int/> THE EUROPEAN OMBUDSMAN

10. <http://ue.eu.mt/en/summ.htm> CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EU

11. <http://www.stabilitypact.org> STABILITY PACT FOR EASTERN EUROPE

12. http://libfree.com/183924033-pravovstup_do_prava_yevropeyskogo_soyuzu__kernz_v.html

Практичне заняття № 4

Мета: ознайомлення з теорією прямої дії та принципу верховенства права ЄС.

План

1. Теорія прямої дії та доктрина верховенства.

2. Доктрина прямої дії права ЄС

3. Принцип верховенства права ЄС

Питання для самостійного опрацювання

1. Підвищення ефективності права Співтовариства.

2. Виникнення доктрини верховенства.

3. Розвиток доктрини в межах ЄС.

4. Позиви проти органів співтовариства: перегляд законодавства.

Тестові завдання до ПЗ 4

52. *Право Європейських співтовариств:*

- а) забезпечує розвиток інтеграційних процесів між окремими державами, що входять до ЄС;
- б) зберігає цінову стабільність та управляє монетарною політикою в ЄС;
- в) розв'язує юридичні суперечки між державами-членами ЄС.

53. *Одним із фундаментального принципу права Європейських співтовариств, є:*

- а) принцип підпорядкування права ЄС внутрішньому національному праву держав - членів;
- б) принцип прямої дії норм права ЄС на території держав - учасників.
- в) принцип паралельної дії норм права ЄС разом з національним правом на території держав – учасників.

54. *Нормативні акти здобувають юридичну чинність і стають невід'ємною частиною внутрішнього права держави – учасника безпосередньо з моменту їхнього прийняття, без необхідності їхньої імплементації в національне законодавство, це є наслідком:*

- а) доктрини прямої дії права в ЄС;
- б) принципу верховенства права в ЄС;
- в) принципу опосередкованої дії права в ЄС.

55. *Забезпечення дотримання прав і виконання обов'язків, що випливають із законодавства ЄС, покладає на:*

- а) Національні суди та СЄС
- б) СЄС
- в) Національні суди

56. *В СЄС має право звертатися "будь-який національний суд або інший орган правосуддя"* говорить стаття:

- а) Ст. 234 ДПЄС
- б) Стаття 234(2) ДПЄС
- в) Ст. 10 ДПЄС

57. *Якщо держава-член порушує законодавство ЄС і тим самим завдає шкоди будь-якій особі, відповідно до доктрини прямої дії дана особа має право:*

- а) Скасувати проти держави-порушника судовий процес
- б) Порушити проти держави-порушника судовий процес
- в) Призупинити проти держави-порушника судовий процес

58. *Якщо СЄС доходить висновку, що держава-член не виконує свої зобов'язання перед Співтовариством, він:*

- а) Переходить до стадії судового розгляду й передає справу Співтовариству
- б) Видає припис про негайне усунення порушення
- в) Надає свій аргументований і документально підтверджений висновок

59. *Право Європейських співтовариств має пріоритет перед:*

- а) Національним правом держав – членів
- б) Усіма законодавчими актами ЄС
- в) Не має пріоритету

60. *До категорії справ, розгляд яких є винятковою компетенцією СЄС (або СПІ) належить:*

- а) Дозвіл "справ про порушення" - позовів проти держав-членів, що не дотримують законодавства Співтовариства (ст. 226-228 ДПЄС)
- б) Винесення "преюдиціальних визначень" із приводу дій (бездіяльності) органів Співтовариства (включаючи ст. 230-233 ДПЄС)
- в) усі відповіді правильні

61. *Зміст положення про "неприпустимість створення більш сприятливих умов для розгляду справ, пов'язаних з порушенням внутрішнього права" полягає в тому, що:*

- а) Національні норми, що визначають порядок судочинства, не повинні носити дискримінаційний характер відносно громадян, що звертаються за захистом права, передбаченого законодавством ЄС

- б) Національні норми, що визначають порядок судочинства, повинні носити дискримінаційний характер відносно громадян, що звертаються за захистом права, передбаченого законодавством ЄС
- в) Право вибору відповідних судових органів і процесуальних норм не надається державі-члену 62. У якому випадку Національним судам або будь-яким іншим органам правосуддя варто звертатися із запитом у СЄС:
- а) Якщо суд не впевнений у правильності власного рішення
- б) Якщо вони впевнені, що рішення по конкретній справі повинне виноситися на підставі законодавства Співтовариства
- в) Якщо виникли проблеми із достовірністю та взаємозв'язком у нормативних документах 63. *Оберіть правильне твердження:*
- а) Якщо національний суд доходить висновку про доцільність звернення в СЄС, він не повинен належним чином сформулювати своє питання або запит
- б) Хоча СЄС має право виносити визначення із приводу юридичної чинності вторинного законодавства й тлумачити положення Договору, проте Суд усе ж таки вповноважений ухвалювати рішення щодо конкретних справ
- в) Національний суд повинен указати всі обставини справи, надати інформацію про норми національного права, що регулюють зазначені питання, а також призупинити судочинство доти, поки із СЄС не надійде відповідне рішення

Практичне заняття № 5

Мета: перевірка розуміння особливостей функціонування судових інстанцій ЄС, розуміння поняття «преюдиційного» визначення, розгляд процедури подання позовів проти держав-членів та органів співтовариства.

Засвоєння теоретичних питань існування та функціонування спільного ринку в межах ЄС.

План

1. Судовий захист прав, передбачений законодавством ЄС (на національному рівні). Преюдиційне визначення.
2. Позиви проти держав-членів.
3. Позиви проти органів співтовариства: перегляд законодавства.
4. Усунення фінансових (матеріальних) бар'єрів на шляху торгівлі.
5. Усунення не фінансових бар'єрів на шляху торгівлі.

Питання для самостійного опрацювання

1. Приховані перепони на шляху торгівлі.
2. Нефінансові бар'єри на шляху товарів та гармонізація правил торгівлі.

Тестові завдання до ПЗ 5

64. Чи зобов'язані національні суди, держав-членів Співтовариства, підкорятися рішенням СЄС?

- а) ні;
- б) залежить від суспільної важливості справи;
- в) так.

65. Основна мета діяльності національних судів полягає в:

- а) захисті прав, передбачених законодавством держави-члена ЄС;
- б) захисті прав, передбачених законодавством ЄС;
- в) захисті прав, передбачених законодавством ЄС, на територіях держав, що не є членами ЄС, з метою налагодження суспільного порядку.

66. Хто не має права звертатися в Суд з позовом проти органів Співтовариства?

- а) непривілейовані заявники;
- б) держави, що не є членами Співтовариства;
- в) умовно привілейовані заявники.

Література для підготовки:

Базові навчальні посібники

1. Муравйов В. І. Вступ до права Європейського Союзу / В. І. Муравйов. - К., 2009.
2. Право Європейського Союзу: підручн. / за ред. О.К. Вишнякова. - Одеса: Фенікс, 2013,- 883 с
3. Право Європейського Союзу: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.А. Петрова. — 3-тє видання, змінєне і доповненє. — К.: Істина, 2010. — 376 с.

Методичні вказівки

4. Гамалій В.Ф., Бойко С.В. Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу: методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 7.030507 “Маркетинг” / В.Ф.Гамалій, С.В.Бойко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. –22 с.
5. Гамалій В.Ф., Бойко С.В. Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу: методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 6.030507 “Маркетинг” / В.Ф.Гамалій, С.В.Бойко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. –14 с.

Інформаційні ресурси

6. <http://europa.eu.int> –сайт Європейської Комісії
7. <http://www.europarl.eu.int> – сайт Європарламенту
8. <http://www.esc.eu.int/index800.htm> EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE
9. <http://www.euro-ombudsman.eu.int/> THE EUROPEAN OMBUDSMAN
10. <http://ue.eu.int/en/summ.htm> CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EU
11. <http://www.stabilitypact.org> STABILITY PACT FOR EASTERN EUROPE
12. http://libfree.com/183924033-pravovstup_do_prava_yevropeyskogo_soyuzu__kernz_v.html

Практичне заняття № 6

Мета: засвоєння теоретичних питань дії інституту громадянства ЄС, особливостей вільного пересування працівників, та інших осіб на території ЄС, враховуючи різні сфери діяльності працівників.

План

1. Значення інституту громадянства ЄС. Роль “економічного статусу”.
2. Вільне пересування працівників. Обмеження прав працівників. Гарантії здійснення права на вільне пересування.
3. Свобода засновницької діяльності. Обмеження свободи засновницької діяльності.
4. Свобода надання послуг. Обмеження свободи надання послуг.
5. Перспективи, пов’язані з розробкою проекту директиви з питань вільного пересування.
6. Характеристика податкової системи з позиції оброблення інформації.

Питання для самостійного опрацювання

1. Свобода надання послуг.
2. Обмеження свободи надання послуг.
3. Перспективи, пов’язані з розробкою проекту директиви з питань вільного пересування.

Тестові завдання до ПЗ 6

67. *Метою створення митного союзу є:*

- а) скасування всіх мит і зборів, що мають еквівалентну дію, для товарів, переміщуваних у межах ЄС;
- б) збільшення митного тарифу для держав-членів ЄС, з метою стабілізації економіки Співтовариства;
- в) активації політики протекціонізму.

68. *«Дассонвілльське правило»:*

- а) дає повну свободу дій держав-членів у галузі регулювання торгівельних відносин;
- б) максимально обмежує свободу дій держав-членів у сфері регулювання торговельних відносин;
- в) стосується норм, що не створюють перешкод на шляху торгівлі в межах Співтовариства.

69. *Захист промислової й комерційної власності:*

- а) стимулює обмеження національних норм, що стосуються права власності;

- б) стимулює винахідницьку діяльність;
- в) не виражається в торговельних марках, патентах тощо.

70. З метою створення зони сприяння торгівлі було застосовані такі заходи:

- а) Утворення митного союзу й введення єдиного митного тарифу;
- б) Встановлення додаткових мит і зборів, що мають еквівалентну дію;
- в) Заборона експорту та введення мит на додатковий імпорт;
- г) Немає правильної відповіді;

71. Що не є не фінансовим бар'єром на шляху торгівлі?

- а) Кількісні обмеження;
- б) Встановлення мит;
- в) Дассонвіллльське правило;
- г) Квоти;

72. "Положення ст. 28 і 29 дозволяють установлювати заборону або обмеження на імпорт і експорт транзитних товарів, виходячи із принципів":

- а) Захисту суспільної моралі; підтримки публічного порядку й державної безпеки; охорони здоров'я й життя людей і з, а також збереження рослин; захисту промислової й комерційної власності

- б) Захисту суспільної моралі; захисту промислової й комерційної власності

- в) Немає правильної відповіді

73. Ст. 23 ДУЕС говорить, що:

- а) Якщо імпортні товари підпадають під дію ЄМТ, то вони вважаються

товарами, що перебувають у вільному обороті, і до них застосовуються ті ж норми, що й до вітчизняних товарів

- б) Держави-члени повинні утримуватися від введення стосовно інших членів Співтовариства яких-небудь додаткових експортних

мит, а також зборів, що мають еквівалентну дію

- в) Основою Співтовариства є митний союз

74. Аббревіатура МНХ означає:

- а) Міжнародна Національна Характеристика держав

- б) Міри непреференційного характеру

- в) Можливості непреференційного характеру

75. Свобода засновницької діяльності передбачає

- а) дотримання дискримінаційних законів стосовно мігрантів при веденні бізнесу;

- б) перешкоду створення постійних бізнес-структур на території держави та перешкоду перебування на тих же умовах, що і громадяни даної країни;

- в) можливість створення агентств, дочірніх підприємств тощо вже діючих в інших країні фірм, підприємств.

76. Право на постійне проживання на території держави перебування не надається, якщо особа:

- а) надає чи споживає послуги, але при цьому не має наміру створювати постійні структури в даній країні;

- б) має намір організувати підприємницьку діяльність;

- в) надавала послуги промислового чи комерційного характеру.

77. До Шенгенської угоди не приєднались:

- а) Мальта та Польща;

- б) Фінляндія та Франція;

- в) Об'єднане Королівство та Ірландія.

78. Права, які впливають із принципу вільного переміщення, надаються:

- а) Усім особам, які знаходяться на території ЄС

- б) Усім особам, які знаходяться на території ЄС, окрім туристів

- в) Лише громадянам ЄС!

79. Поняття про Громадянство Євросоюзу було закріплено:

- а) Амстердамським договором
- б) Римським договором
- в) Маастрихтським договором

Література для підготовки:

Базові навчальні посібники

1. Муравйов В. І. Вступ до права Європейського Союзу / В. І. Муравйов. - К., 2009.
2. Право Європейського Союзу: підручн. / за ред. О.К. Вишнякова. - Одеса: Фенікс, 2013,- 883 с
3. Право Європейського Союзу: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.А. Петрова. — 3-тє видання, змінєне і доповненє. — К.: Істина, 2010. — 376 с.

Методичні вказівки

4. Гамалій В.Ф., Бойко С.В. Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу: методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 7.030507 “Маркетинг” / В.Ф.Гамалій, С.В.Бойко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. –22 с.
5. Гамалій В.Ф., Бойко С.В. Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу: методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 6.030507 “Маркетинг” / В.Ф.Гамалій, С.В.Бойко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. –14 с.

Інформаційні ресурси

6. <http://europa.eu.int> –сайт Європейської Комісії
7. <http://www.europarl.eu.int> – сайт Європарламенту
8. <http://www.esc.eu.int/index800.htm> EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE
9. <http://www.euro-ombudsman.eu.int/> THE EUROPEAN OMBUDSMAN
10. <http://ue.eu.int/en/summ.htm> CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EU
11. <http://www.stabilitypact.org> STABILITY PACT FOR EASTERN EUROPE
12. http://libfree.com/183924033-pravovstup_do_prava_yevropeyskogo_soyuzu__kernz_v.html

Практичне заняття № 7

Мета: засвоєння теоретичних питань дії антимонопольного права ЄС. Розглянути та обговорити проблеми на шляху інтеграції України до ЄС.

План

7. Цілі антимонопольного права ЄС. Неприпустимість обмежуючих заходів.
8. Зловживання домінуючим положенням. Контроль над злиттям.
9. Державні підприємства та антимонопольне право Співдружності.
10. Проблеми уніфікації існуючих державних правових систем. Правова система України.
11. Створення правових основ для інтеграції української держави до європейського простору.
12. Проблеми імплементації європейських конвенцій з питань забезпечення прав та основних свобод людини.
13. Засоби реального впровадження норм міжнародного права у національне законодавство

Питання для самостійного опрацювання

1. Державні підприємства та антимонопольне право Співдружності.
2. Проблеми імплементації європейських конвенцій з питань забезпечення прав та основних свобод людини.
3. Засоби реального впровадження норм міжнародного права у національне законодавство.

Тестові завдання до ПЗ 7

80. Домінуюче положення фірми на «відповідному ринку» передбачає, що:

- а) її діяльність не має перешкоджати конкуренції;
- б) її діяльність спрямована на чисту монополізацію ринку, з метою збільшення прибутків;
- в) її діяльність в спричинить олігополію на ринку.

81. Що негативно впливає на торгівлю між державами-членами, та є несумісним з поняттям загального ринку?

- а) дотації не державним підприємствам;
- б) субсидії, пільгові кредити, звільнення від податків тощо державним підприємствам.
- в) кредити під стандартний відсоток, що діє в країні, державним підприємствам.

82. Законодавство в області конкуренції гарантує:

- а) захист прав споживачів, сумлінність, ефективність;
- б) захист виробників, ефективність, доступність;
- в) сумлінність; ефективність; усунення природних монополій.

83. Що гарантує законодавство у області конкуренції товарів?

- а) Захист прав споживача;
- б) Ефективність;
- в) Сумлінність;
- г) Всі відповіді вірні;

84. Хто не є суб'єктом підприємницької діяльності:

- а) Транснаціональні корпорації;
- б) Приватні підприємці;
- в) Підприємства, які не мають статус юридичної особи;
- г) Оперний співак;
- д) Немає правильної відповіді;

85. Головною метою антимонопольного права є:

- а) Захист прав споживача
- б) Сприяння економічної інтеграції Співтовариства
- в) Створення спільного ринку

86. Законодавство в області конкуренції гарантує:

- а) Ефективність та захист прав споживача
- б) Сумлінність
- в) Усі відповіді правильні

87. Відповідно до "Регламенту про злиття", набрання чинності якого заплановано на травень 2004 р., передбачаються:

- а) Спрощення й лібералізація процедури злиття
- б) Що децентралізована система реалізації антимонопольного законодавства буде уведена в дію в

травні 2004 р

- в) Усі відповіді вірні

88. Податок, який стосується загальної системи внутрішніх мит, він є?

- а) не законним;
- б) законним;
- в) не має вірної відповіді.

89. Міри з еквівалентною дією є?

- а) законні;
- б) незаконні;
- в) не має вірної відповіді.

90. У статті 82 ДУЄС говориться про зловживання?

- а) зловживання одним або більше суб'єктом підприємницької діяльності;
- б) зловживання одним суб'єктом підприємницької діяльності;
- в) усі відповіді вірні.

Література для підготовки:

Базові навчальні посібники

1. Муравйов В. І. Вступ до права Європейського Союзу / В. І. Муравйов. - К., 2009.
2. Право Європейського Союзу: підручн. / за ред. О.К. Вишнякова. - Одеса: Фенікс, 2013,- 883 с
3. Право Європейського Союзу: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.А. Петрова. — 3-те видання, змінене і доповнене. — К.: Істина, 2010. — 376 с.

Методичні вказівки

4. Гамалій В.Ф., Бойко С.В. Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу: методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 7.030507 “Маркетинг” / В.Ф.Гамалій, С.В.Бойко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. –22 с.
5. Гамалій В.Ф., Бойко С.В. Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу: методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни для студентів всіх форм навчання за напрямом підготовки 6.030507 “Маркетинг” / В.Ф.Гамалій, С.В.Бойко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. –14 с.
- Інформаційні ресурси
6. <http://europa.eu.int> –сайт Європейської Комісії
7. <http://www.europarl.eu.int> – сайт Європарламенту
8. <http://www.esc.eu.int/index800.htm> EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE
9. <http://www.euro-ombudsman.eu.int/> THE EUROPEAN OMBUDSMAN
10. <http://ue.eu.int/en/summ.htm> CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EU
11. <http://www.stabilitypact.org> STABILITY PACT FOR EASTERN EUROPE
12. http://libfree.com/183924033-pravovstup_do_prava_yevropeyskogo_soyuzu__kernz_v.html

8. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

8.1. Аудиторні методи навчання:

- 8.1.1. Лекції із застосуванням експрес-контролю якості засвоювання лекційного матеріалу;
- 8.1.2. Семінарські заняття:
 - поточне опитування;
 - діагностичне тестування;
 - обговорення проблемних питань;
 - презентація рефератів та науково-дослідних робіт.
- 8.1.3. Контрольні заходи (поточний, модульний, підсумковий контроль).

8.2. Методи самостійної підготовки:

- робота в позанавчальний час (СРС) (в бібліотеці, інформаційних мережах, в домашніх умовах);
- опрацювання матеріалів з підготовки до лекційних та семінарських занять;
- опрацювання та конспектування теоретичного навчального матеріалу для самостійного вивчення;
- опрацювання додаткової літератури з дисципліни;
- виконання індивідуальних завдань (реферати, науково-дослідні роботи);
- поточне консультування з проблематики курсу;
- участь у науково-практичних конференціях, олімпіадах, конкурсах тощо.

Активізація навчального процесу з дисципліни “Юриспруденція та юридичні заклади Євросоюзу” здійснюється в процесі проведення лекційних та семінарських занять. Так, використовується метод презентацій, коли студентам під час лекцій демонструються слайди, які наочно відображають зміст тем, що розглядаються. Крім того всі методичні, презентаційні та довідкові матеріали, які можуть знадобитися студенту під час виконання тієї або іншої роботи, а також завдання самих робіт розсилаються по електронній пошті на спеціально створену поштову адресу академічної групи.

Також надається можливість виступити перед групою студентам, які написали найкращі реферати. У процесі обговорення рефератів, передбачається обмін студентами думками і поглядами з приводу тих або інших дискусійних питань.

9. Контроль знань

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

9.1. Контрольні завдання для поточного контролю успішності навчання

Структура контрольних завдань для поточного контролю успішності:

- поточне усне опитування за одним із контрольних питань теми;
- діагностичне опитування з певної теми;
- виконання та презентація реферату на обрану тему.

9.2. Контрольні завдання для рубіжного контролю успішності навчання

Структура контрольних завдань для рубіжного контролю успішності:

- письмове опитування за одним із контрольних питань однієї із тем рубежу;
- виконання 10 тестових завдань з однієї із тем рубежу.

9.3. Контрольні завдання для підсумкового контролю успішності навчання

Структура контрольних завдань для підсумкового контролю успішності:

- письмове опитування за одним із контрольних питань однієї із тем курсу;
- виконання тестових завдань з однієї із тем курсу.

9.4. Перелік питань для підсумкового контролю успішності навчання:

1. Поняття юриспруденції.
2. Зміст та предмет юриспруденції, як науки.
3. Визначення та особливості функціонування міжнародного права.
4. Визначення та особливості функціонування європейського права.
5. Засади виникнення та функціонування в Європі інтеграційного об'єднання.
6. Мета створення ЄС.
7. Рада Європи 1947 року. Перша Європейська співдружність – Товариство вугілля та сталі.
8. Європейське Співтовариство атомної енергії.
9. Європейське Економічне співтовариство. Договір про об'єднання 1965 року.
10. Єдиний Європейський акт 1986 року.
11. Маастрихський договір 1992 року.
12. Амстердамський договір 1997 року.
13. Країни-члени ЄС сьогодні.
14. Шляхи подальшого розширення ЄС.
15. Інституційна система Європейського Союзу
16. Формування Європейського Парламенту та його основні функції.
17. Структура ЄП.
18. Взаємодія ЄП та інших інституцій ЄС.
19. Європейська Рада (голів держав і урядів)
20. Формування Європейської Ради та її місце серед інших інституцій.
21. Законодавча функція Європейської Ради.
22. Процес прийняття рішень Радою.
23. Функції Європейської Ради.
24. Формування Ради міністрів ЄС.
25. Основні функції Ради міністрів ЄС.
26. Формування та роль Європейської Комісії.
27. Адміністративні та виконавчі функції Європейської Комісії.
28. Контролюючі та квазісудові функції Європейської Комісії.
29. Бюджетні функції Європейської Комісії.
30. Формування та структура Суду ЄС.
31. Судді та генеральні адвокати. Роль Суду ЄС.
32. Юрисдикція Суду ЄС. Суд першої інстанції.
33. Формування Палати аудиторів в ЄС.
34. Функції Палати аудиторів.
35. Роль та місце Палати аудиторів в ЄС.
36. Допоміжні органи ЄС.

37. Економічний та соціальний комітет.
38. Комітет регіонів.
39. Європейська система центральних банків та Європейський центральний банк.
40. Європейський інвестиційний банк.
41. Характер права Європейського Союзу
42. Визначення європейського права
43. Принципи та характерні особливості дій європейського права
44. Система джерел європейського права
45. Право співтовариства і національне право.
46. Теорія прямої дії та доктрина верховенства.
47. Доктрина прямої дії права ЄС
48. Принцип верховенства права ЄС
49. Засоби правового захисту в законодавстві співтовариства
50. Судовий захист прав, передбачений законодавством ЄС (на національному рівні).
Преюдиційне визначення.
51. Позиви проти держав-членів.
52. Позиви проти органів співтовариства: перегляд законодавства.
53. Вільне пересування товарів
54. Усунення фінансових (матеріальних) бар'єрів на шляху торгівлі.
55. Усунення нефінансових бар'єрів на шляху торгівлі.
56. Значення інституту громадянства ЄС. Роль "економічного статусу".
57. Вільне пересування працівників. Обмеження прав працівників. Гарантії здійснення права на вільне пересування.
58. Свобода засновницької діяльності. Обмеження свободи засновницької діяльності.
59. Свобода надання послуг. Обмеження свободи надання послуг.
60. Перспективи, пов'язані з розробкою проекту директиви з питань вільного пересування.
61. Цілі антимонопольного права ЄС. Неприпустимість обмежувачих заходів.
62. Зловживання домінуючим положенням. Контроль над злиттям.
63. Державні підприємства та антимонопольне право Співдружності.
64. Трансформації Європейського права в законодавство України
65. Проблеми уніфікації існуючих державних правових систем. Правова система України.
66. Створення правових основ для інтеграції української держави до європейського простору.
67. Проблеми імплементації європейських конвенцій з питань забезпечення прав та основних свобод людини.
68. Засоби реального впровадження норм міжнародного права у національне законодавство.

10. Контроль знань

Критерії оцінки заліку:

- «зараховано» - студент має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.
- «незараховано» - студент має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язок між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

- Опорний конспект лекцій з дисципліни та матеріали для самостійної підготовки.
- Електронний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, що містить:
 - робочу програму дисципліни;
 - завдання для експрес контролю якості засвоєння знань;
 - термінологічний словник ключових понять курсу;
 - перелік індивідуальних завдань;
 - тематику навчальних науково-дослідних проектів;
 - тестові завдання;
 - творчі завдання з дисципліни.

12. Рекомендована література

Базова

- Мальська М.П. Основи європейської інтеграції: Підручник. / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк – К.: «Центр учбової літератури», 2017. – 320 с.
- Право Європейського Союзу: Підручн. / За ред. Р.А. Петрова. – К.: Істина, 2017. – 384 с.
- Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу з протоколами та деклараціями. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06

Нормативно-правові акти

- Договори, учреждающие Европейские сообщества. Договор об учреждении Европейского объединения угля и стали. Договор об учреждении Европейского экономического сообщества. Договор об учреждении Европейского сообщества по атомной энергии (перевод) М., 1994.
- Единый Европейский акт. Договор о Европейском Союзе (перевод М., 1994).
- Амстердамский договор (перевод) М., 1999.
- Консолидированные тексты Договора о Европейском Сообществе и Договора о Европейском Союзе в кн. Европейское право. М. 2000, Под ред. проф. Энтина Л.М., с.521-699.
- Ниццкий договор и Хартия основных прав Европейского Союза. (перевод) М., 2003
- Договор, учреждающий Конституцию для Европы (перевод) М., 2005

Допоміжна

1. Брацук І. З. Теоретико-правові засади імплементації права Європейського Союзу в національне право державчленів : монографія / І. З. Брацук; за наук. ред. проф. М. М. Микієвича. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 230 с.
2. Доктор Клаус-Дітер Боршарт. Абетка законодавства Європейського Співтовариства. – К.: Представництво Європейської Комісії, 2001. – 112 с.
3. Словник-довідник ЄС / Под ред. Ю.Марченко – К.: К.І.С., 2001. – 152 с.
4. Паскаль Фонтен. Європа в 10 пунктах. – К.: Альтернативи, 1999. – 62 с.
5. Європейський Союз. Консолідовані договори / Под ред. Ю.Марченко – К.: “Port-Royal”, 1999. – 173 с.
6. Геген Даніель. У лабіринті Європейського Союзу. – К.: Основи, 1995. – 143 с.
7. Топорнин Б.Н. Европейское право. Учебник. – М.: Юристь, 1998. – 254 с.
8. Хартли Т.К. Основы права Европейского Сообщества: введение в конституционное и административное право Европейского Сообщества. – М.: Юнити. Закон и право, 1998. – 462 с.
9. Конституции государств Европейского Союза / Изд. Группа Инфра. М. – Норма. – М., 1997. – 259 с.
10. Право Европейского Союза: Учебник для вузов / Под ред. С.Ю. Кашкина. – М.: Юристь, 2002. – 925 с.
11. Основы права Европейского Союза: схемы и комментарии: Учебное пособие под редакцией д.ю.н. проф. С.Ю. Кашкина. – М.: ИНФРА-М. – 2002. – 137 с.
12. Право Европейского Союза: документы и комментарии / Под. ред. Кашкина
13. С.Ю. – М.: Терра, 1999. - 640 с.
14. Основы права Европейского Союза: учебное пособие / Под ред. Кашкина С.Ю. - М.: Белые альвы, 1997. - 368 с.
15. Офіційний сайт Європарламенту - <http://www.europarl.eu.int/>
16. Европейское право. Учебник для вузов. Под ред. Энтин Л.М. М., НОРМА-ИНФРА-М 2000.
17. Европейское право. Право Европейского Союза и правовое обеспечение защиты прав человека (учебник для вузов). Под ред. Энтин Л.М. М., НОРМА 2005.
18. Суд Европейских Сообществ. Избранные решения. Отв. ред. Энтин Л.М. М., 2001, М., 2004.
19. Право Европейского Союза. Документы и комментарии. Под ред. проф. Кашкина С.Ю.М., 2000.
20. Введение в право Европейского Союза. Учебное пособие. Под ред. Кашкин С.Ю. М., ЭКСМО 2005.
21. Горниг Г., Витвицкая О., Право Европейского Союза. Европейские сообщества. Правовая защита в Сообществах. Ответственность государств-участников. СПб. 2005.
22. Клемин А.В., Европейское право и Германия. Баланс национального и наднационального. Казань 2004.
23. Право Европейского Союза. Под ред. Кашкин С.Ю. М., ЮРИСТ 2002.
24. Право Европейского Союза в вопросах и ответах. Учебное пособие. Под ред. Кашкин С.Ю., М., Проспект 2005.
25. Бирюков М.М., Европейский Союз, Евроконституция и международное право. М., Научная книга 2006.
26. Топорнин Б.Н., Европейское право. М., ЮРИСТ 1998.
27. Энтин М.Л. Международные гарантии прав человека: опыт Совета Европы. М., 1997
28. Энтин М.Л. Суд Европейских Сообществ. М., 1987.
29. Капустин А.Я., Европейский Союз: интеграция и право, М., 2000.
30. Хартли Т.К., Основы права Европейского Сообщества. Введение в конституционное и административное право Европейского Сообщества. М., 1998.
31. Шеленкова Н.Б., Европейская интеграция. Политика и право. М., 2003.

Література іноземними мовами.

1. Archer C., Butler F., The European Union. Structure and process. St. Martin's press 1996.
2. Bomberg E., Stubb A., The European Union : How does it work ? Oxford University Press 2005.
3. Bermann G.A. Goebel R.J., Davey W.J., Fox E.M., Supplement to Cases and Materials on European Community Law. West Group 1998.
4. Craig P., Burca G., EC Law. Text, cases and materials. Oxford University Press 1998.
5. Cristoph Thun-Hohenstein, Frans Cede, Europarecht. Das Recht der Europäischen Union unter besonderer Berücksichtigung der EU-Mitgliedschaft Österreichs, Wien, 1999.
6. Druesne G., Droit et Politiques de la Communauté et de l'Union Européennes. Presses universitaires de France 1990.
7. Fischer P., Kock H., Europarecht. Einschließlich des rechtes supranationaler Organisationen. Verlag. 1997.
8. Hummer W., Simma B., Europarecht in Fallen. Nomos Verlagsgesellschaft. 1994.
9. Hix S., The political system of the European Union. Palgrave Macmillan 2005.
10. Nugent N., The government and politics of the European Union. Palgrave Macmillan 2003.
11. Longbay J., Biondi A., Remedies for breach of EC law. 1997.
12. Rudolf Streinz, Europarecht, Heidelberg, 1999.
13. Usher J., EC Institutions and Legislature/ Longman/ London and New York. 1998.
14. Wallace H., Wallace W., Policy-Making in the European Union. Oxford University Press. 2005.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://europa.eu.int> –сайт Європейської Комісії
2. <http://www.europarl.eu.int> – сайт Європарламенту
3. <http://www.esc.eu.int/index800.htm> EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE
4. <http://www.euro-ombudsman.eu.int/> THE EUROPEAN OMBUDSMAN
5. <http://ue.eu.mt/en/summ.htm> CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EU
6. <http://www.stabilitypact.org> STABILITY PACT FOR EASTERN EUROPE
7. http://libfree.com/183924033-pravovstup_do_prava_eyevropeyskogo_soyuzu_kernz_v.html